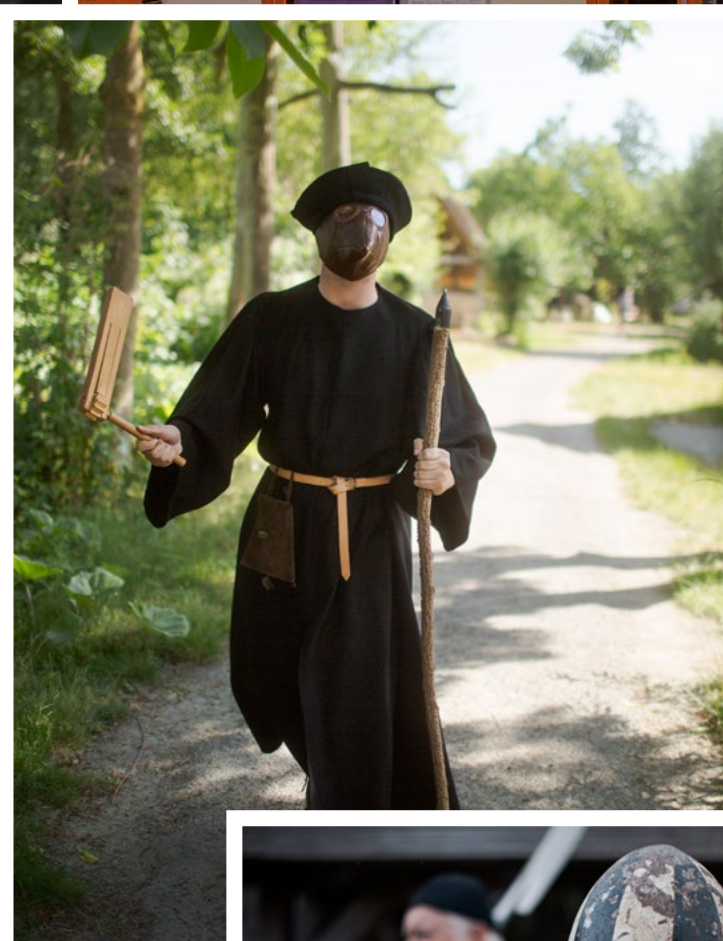

eindhoven museum

JAARVERSLAG 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Het museum	7
Visie: het verleden verbindt	8
Missie: Geschiedenis meemaken	9
Ambitie	9
Vordering uitbreidingplan VONK*	10
Publieksbereik	11
Programmering	11
Online activiteiten	16
Educatie	18
Collectiebeheer en onderzoek	20
Marketing	20
Organisatie & Bedrijfsvoering	21
Diversiteit en inclusie	22
Financieel beleid	22
Continuïteit	24
Prestatie Overzicht	26
Prestatie Overzicht 2020	27
Governance	28
Verslag activiteiten Bestuur	30
Vooruitblik op 2021 en verder	32
Verkorte jaarrekening 2020	33

Foto: Davey Anthony

Voorwoord

Het jaar 2020 was voor iedereen een bijzonder disruptief jaar. Voor musea en dus ook voor Eindhoven Museum leidde de coronamaatregelen tot sluiting tot 1 juni 2020. Veel improvisatievermogen, flexibiliteit en creatief vermogen was nodig om vanaf dat moment bezoekers weer te ontvangen. Dat is ons beter gelukt dan we ons voor mogelijk hadden gehouden, dankzij de geweldige inzet en steun van onze medewerkers en vrijwilligers.

De bereidheid om met elkaar de schouders eronder te zetten was groot. Hoewel de coronamaatregelen sommigen zwaar vielen, was de sfeer in de organisatie opperbest. Een gedeelde smart leidt tot saamhorigheid en vastberadenheid. Dat heeft ongetwijfeld ook afgestraald op onze bezoekers. Vanaf het moment dat het preHistorisch Dorp weer open mocht, hebben we per maand gemiddeld meer bezoekers ontvangen dan de jaren daardoor—ondanks of misschien wel dankzij de maximering van bezoekersaantallen per dagdeel.

Juist in deze tijd, blijkt dat een openluchtmuseum zich bij uitstek leent voor veilig bezoek. We kregen van veel bezoekers dan ook terug dat zij hun bezoek als bijzonder prettig hebben ervaren. We zagen dit jaar ook significante veranderingen in het gedrag van bezoekers. Door de coronamaatregelen beperkte het bezoek zich nog meer tot huishoudens. Waar bezoekers voorheen individuele doe-activiteiten niet altijd konden waarderen, merkten we dat dit aanbod juist nu goed viel. Thematisch hebben we in het preHistorisch Dorp met de verschijning van een pestdokter een laagdrempelige manier gevonden om de geschiedenis van pandemieën door de eeuwen heen te presenteren. Daarbij hebben we laten zien hoe er vroeger op pandemieën werd gereageerd en welke parallellen met nu te trekken zijn.

Ook buiten de poorten van het preHistorisch Dorp was Eindhoven Museum actief. Met Museum door de Stad waren we prominent aanwezig in de wijken van de stad. In de periode medio juli t/m medio oktober sloegen we iedere twee weken met de 'Toren van Eindhoven'—een pop-up museum—neer in een ander stadsdeel. Juist die nabijheid in de directe woonomgeving werd bijzonder gewaardeerd. Het thema 100 jaar Groot Eindhoven riep bij bezoekers veel herkenning op en vormde aanleiding voor mooie gesprekken, waarvan we een deel verwerken voor toekomstige programmering.

Niet alles was echter rozengeur en maneschijn. Het overlijden van onze bestuursvoorzitter Bart de Boer kwam onverwacht en vormt op persoonlijk vlak een groot gemis. Tegelijkertijd vroegen de veranderende coronamaatregelen veel aandacht en liepen inkomsten terug. Dankzij de

Foto: Davey Anthony

voortvarende noodsteun van de gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds en landelijke steunmaatregelen, blijft Eindhoven Museum financieel gezond. In de ontwikkeling van onze programmering hebben we soms echter pas op de plaats moeten maken. Onderdelen in de programmering van het prehistorisch Dorp, zoals het Vikingfest zijn komen te vervallen. Het programma van Museum door de Stad hebben we moeten inkrimpen en het pièce de la résistance Eindhoven Panorama hebben we vanwege de aangescherpte coronamaatregelen in het najaar helaas moeten uitstellen totdat het in 2021 weer mogelijk is om bezoekers te ontvangen.

We hebben van de nood ook een deugd weten te maken, door dit jaar achter de schermen flink te investeren in de organisatie. Er is een nieuw boekingssysteem ingevoerd en de e-ticketing is geprofessionaliseerd. Met het vaste team is ook een cultuurveranderingstraject ingezet om doel en resultaatgerichter te werken. Daardoor zijn rollen, taken en verantwoordelijkheden intern duidelijker geworden. Juist in een situatie, waarin de meeste medewerkers thuis werkten, gaf dit structuur en samenhang. Ook op bestuurlijk vlak zijn hierin stappen gezet door de transitie van een bestuur-directie model naar een raad van toezicht-bestuurder model te maken per 1 januari 2021.

Van corona zijn we ook in 2021 nog niet af. De gevolgen hiervan zal Eindhoven Museum op vele vlakken nog voelen, desalniettemin zijn we positief over de toekomst. In dat kader hebben we in 2020 onverminderd doorgewerkt aan ons uitbreidingsplan VONK*. Met VONK* en in het bijzonder het motto samen geschiedenis maken zetten we een stip op de horizon, die inspireert en ons ook de komende jaren een helder doel voor ogen geeft. Want als 2020 ons één ding heeft geleerd, dan is het wel dat je samen verder komt, dan alleen.

dr. Ward Rennen
directeur-bestuurder Stichting Eindhoven Museum

Het museum

Eindhoven Museum (EM) bestaat uit het openluchtmuseum preHistorisch Dorp en een cultuurhistorische collectie. Het huidige museum is in 2012 ontstaan uit een fusie tussen het Historisch OpenluchtMuseum Eindhoven (HOME) en Museum Kempenland Eindhoven (MKE).

Het preHistorisch Dorp is vandaag de dag onze vaste stek waar bezoekers de vroege geschiedenis van jagers en verzamelaars tot aan de Tachtigjarige Oorlog meemaken. Wij laten bezoekers samen met onze 'bewoners' de geschiedenis ontdekken, door zelf vuur te maken met een vuursteen, boog te leren schieten of te kanoën in een holle boomstam.

De cultuurhistorische collectie die ruim 23.000 objecten omvat, vertelt het verhaal over de moderne stadsgeschiedenis van Eindhoven en omgeving. Omdat we op dit moment geen expositieruimte voor de collectie hebben, strijken we met het meerjarenprogramma Museum door de Stad neer op wisselende locaties in Eindhoven. Zo stonden we in 2020 in alle stadsdelen van Eindhoven en brengen we de geschiedenis dicht naar de mensen toe.

EM is met het preHistorisch Dorp en Museum door de Stad bij uitstek een instapmuseum; laagdrempelig en sterk gericht op een publiek dat niet vanzelfsprekend een kunstmuseum, theater of klassiek concert bezoekt, zonder de meer ervaren cultuurbezoeker uit te sluiten. In 2020 behaalden we a.g.v. de coronabeperkingen minder bezoekers dan in voorgaande jaren, namelijk 36.688 in het preHistorisch Dorp en 5.118 met Museum door de Stad, oftewel een totaal van 41.806 bezoeken tegen 72.850 in 2019.

Visie: het verleden verbindt

Je kunt de hedendaagse ontwikkelingen in Eindhoven en omgeving niet begrijpen, als je de historisch gevormde identiteit van de stad en regio niet kent. Onze snel-veranderende samenleving heeft gedeelde geschiedenissen nodig om mensen te verbinden en betekenis te geven aan plekken, objecten en verhalen over de stad en regio Eindhoven. Dat vereist dat ons (im)materiële erfgoed en de cultuurhistorie op een begrijpelijke manier toegankelijk worden gemaakt, zodat het publiek het heden vanuit het verleden kan duiden. Vanuit gedeelde kennis en begrip over het verleden ontstaan verbindingen tussen mensen in het heden. Belangrijk daarbij is het besef dat er niet zoiets als één geschiedenis bestaat. Juist door het tonen van verschillende perspectieven op het verleden, inclusief de ongemakkelijke en zwarte bladzijden, doen we recht aan onze huidige pluriforme samenleving en maken we inzichtelijk waar die vandaan komt.

Foto: Barbara Medo

Missie: Geschiedenis meemaken

EM wil de geschiedenis van Eindhoven en omgeving op een begrijpelijke manier voor het brede publiek ontsluiten; van prehistorie tot nu. Inhoudelijk ligt ons speerpunt op het 'maken': op het verbinden van ambacht en vakman(vrouw)schap en omgeving door de eeuwen heen. Dat doen we op een laagdrempelige, interactieve en betekenisvolle manier, zodat ons museum toegankelijk is voor alle geledingen in de samenleving en in het bijzonder voor mensen voor wie cultuurbezoek doorgaans geen vanzelfsprekendheid is.

Ambitie

EM is een ambitieuze organisatie met een scherp oog voor wat er speelt in de samenleving. De stad en regio Eindhoven, die met high tech, design en innovatie nationaal en internationaal aandacht (en bezoekers) trekt, mist één plek waar haar gehele geschiedenis op een aansprekende manier toegankelijk wordt gemaakt. De Brainport-regio onderkent die leemte eveneens; binnen de Regiodeal tussen Rijk en Brainport Eindhoven is opschaling van EM met € 6,73 miljoen als project opgenomen. Het College van B&W heeft het Brainport-bestuur positief geadviseerd over de aanvraag van EM voor de volgende uitwerkingsfase van een nieuw museumconcept. Het bestuur heeft hier gehoor aan gegeven en € 310.000 (binnen het projectbudget van € 6,73 miljoen) toegekend.

We hebben in 2019 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd om het preHistorisch Dorp en Museum door de Stad op te laten gaan in één vernieuwend museumconcept: VONK*. Naast onze huidige museale activiteiten werken we de komende cultuurperiode aan de ontwikkeling van VONK*. Eind 2024/begin 2025 gaat het nieuwe museumpark open. Een museumpark dat jaarlijks tenminste 100.000 bezoekers trekt en dat geen zeven, maar twaalf maanden per jaar open is. Dat betekent een belangrijke versterking van het culturele en recreatieve voorzieningenniveau van Eindhoven.

Vordering uitbreidingplan VONK*

Hoewel 2020 voor een belangrijk deel in het teken van de coronacrisis stond, zijn we onze blik onverminderd op de toekomst blijven richten. We hebben voortbouwend op het haalbaarheidsonderzoek de artistieke, ruimtelijke en financiële dimensies van VONK* verder uitgewerkt. De fondsenwerving heeft op dit moment van schrijven reeds gerealiseerd in € 550.000 aan bijdragen van diverse nationale cultuurfondsen. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met het bedrijfsleven voor sponsoring, die hun vruchten hebben afgeworpen. We kunnen ruimschoots voldoen aan de voorwaarde om € 1 miljoen cofinanciering naast de Regio Deal bijdrage in te brengen. Om succesvolle aanvragen te doen, is het artistieke concept van VONK* verder uitgewerkt in een concreet projectplan. Gelijktijdig is het ruimtelijk traject en inspraakproces opgestart om tot een voorlopig ontwerp te komen voor de uitbreiding van EM in de Genneper Parken in en rondom de huidige locatie van het preHistorisch Dorp. Hiertoe is Studio Marco Vermeulen aangetrokken voor het landschappelijk ontwerp en bureau Louter voor de procesbegeleiding met alle betrokken belanghebbenden. We werken hierbij nauw samen met de gemeente Eindhoven; overleg op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau vindt regelmatig plaats.

Foto: Davey Anthony

Publieksbereik

Het preHistorisch Dorp kent al jaren een trouwe doelgroep: gezinnen met kinderen, geïnteresseerden in cultuurhistorie en levende geschiedenis, leerlingen in het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs en (inter)nationale toeristen. Museum door de Stad richt zich in het bijzonder op inwoners van Eindhoven, in alle lagen van de bevolking. Het is daarom qua opzet meer georiënteerd op de wijken, waardoor we een nog specifiekere doelgroep bereiken.

Regulier bezoek in het preHistorisch Dorp viel in absolute aantallen weliswaar lager uit ten opzichte van 2019, maar afgezet per maand van openstelling, lagen de bezoekersaantallen aanzienlijk hoger dan voorgaande jaren. Bezoekers wisten het preHistorisch Dorp na de heropening op 1 juni goed te vinden. Als gevolg van de coronacrisis viel het aantal bezoeken in schoolverband substantieel lager uit dan normaliter met gemiddeld 16.000 bezoeken. Coronamaatregelen hadden een negatief impact op het groepsvervoer en daarmee op het groepsbezoek. Niet alleen vanwege logistieke uitdagingen bleven scholen weg, ook de inhaalslag die scholen na heropening moesten maken, zorgde ervoor dat afname van educatieve programma's buiten de deur geen prioriteit had. Museum door de Stad bereikte met het aangepaste coronaprogramma eveneens minder deelnemers (5.118 in 2020 tegen 16.763 deelnemers in 2019), maar wist desondanks met aanwezigheid in de wijken gemiddeld zo'n 100 Eindhovenaren per openingsdag een waardevolle ervaring te bieden.

Programmering

Over de gehele linie kan geconstateerd worden dat, ondanks de beperkingen die de coronamaatregelen meebrachten, EM een volwaardig aanbod heeft kunnen bieden, zowel in het preHistorisch Dorp als in de wijken. Veel energie en capaciteit is gaan zitten in het ontwikkelen en implementeren van veiligheidsmaatregelen en het aanpassen van de programmering daarop. Dat is goed gelukt en het publiek wist ons te vinden en het aanbod te waarderen. Keerzijde is wel dat aandacht en capaciteit voor vernieuwing van het aanbod er voor een deel bij ingeschoten zijn. Nieuwe elementen die we aan de programmering wilden toevoegen dit jaar, hebben we noodgedwongen moeten uitstellen. De focus lag vooral op het aanpassen van bestaande activiteiten aan de nieuwe coronarealiteit. In dit opzicht heeft dit coronajaar m.u.v. Heksia en Museum door de Stad, tot een gedeeltelijke stagnatie van de programma-ontwikkeling geleid.

preHistorisch Dorp

Na een vertraagde start is het aanbod aangepast aan de heersende Coronamaatregelen. Er zijn tijdsloten met een maximum van 275 bezoekers per dagdeel ingevoerd en er is gewerkt met vooraf verkochte e-tickets. Om financiële risico's a.g.v. de coronamaatregelen te beperken, zijn er minder gidsen op het veld ingezet voor het reguliere aanbod, dan oorspronkelijk voorzien. Het streven om een volwaardigere theatrale beleving van de historische museumomgeving neer te zetten, is daarom ten dele gerealiseerd. Om de beperking in gidsen op te vangen is een 'queeste' ontwikkeld, waarbij bezoekers zichzelf door het museum leiden. Dit aangepaste aanbod viel bij de meeste bezoekers in goede aarde, omdat men het eigen tempo kon bepalen en in eigen huishoudenverband het bezoek kon afleggen. Wachtrijen en opstoppingen werden hierdoor voorkomen. Activiteiten, zoals fibula's en duimpotjes maken, viltten etc., zijn daarbij zodanig aangepast dat bezoekers deze zelfstandig konden uitvoeren met een gids die instructies gaf op 1,5 meter afstand. Daarbij waren schoonmaakmiddelen paraat om attributen te reinigen en te zorgen voor een optimale hygiëne.

Naast het reguliere aanbod, is een aantal weekendthema's aan bod gekomen, waaronder een succesvol Beauty en Fashion weekend, een weekend vol mythen en legenden, en een herfstvakantie gewijd aan de Kinderspelen van Breugel. In die week konden kinderen alle spelletjes die op

Foto: Davey Anthony

dit bekende schilderij zijn afgebeeld zélf uitvoeren – van ‘koten en bikkelen’ tot ‘roepen in het bomgat’. We sloten het seizoen af met een Halloween-feestje waarbij we voor kleine kinderen een spannende vossenjacht hebben georganiseerd. Opgemerkt dient te worden dat heel veel weekenden en vakantiedagen gedurende het hele seizoen extra zijn ‘aangekleed’ door de aanwezigheid van onze publieksvrijwilligers. Dankzij hen hebben we het verminderd aantal gidsen op het veld deels kunnen compenseren en het is fijn dat het museum in tijden van nood op zo’n trouwe schare volgelingen terug kan vallen.

De evenementen die buiten de verplichte periode van sluiting vielen zijn omgebogen naar thema-weekenden. Bescheidener van opzet, maar evengoed een succes. Zo is het nieuwe geplande evenement Heksia als thema-weekend uitgevoerd. Daarbij is in overleg met de veiligheidsregio een maximum van 350 bezoekers per dagdeel toegestaan. Hiervoor is extra geïnvesteerd in beveiliging. Hoewel we Heksia niet als een echt evenement hebben kunnen uitvoeren, was deze eerste editie wel een succes. Het museum zag hierdoor kans om een nieuwe historische thematiek voor een breed publiek te programmeren en hekserij vanuit een veelzijdig perspectief, voorbij het cliché van de hoge zwarte hoed en bezemsteel, te presenteren.

Foto: Davey Anthony

Tevens wisten we nieuwe doelgroepen aan het museum te binden, vanuit de hedendaagse Heksengemeenschap. Bezoekers kwamen uit heel Nederland. Een effect van de coronacrisis was wel dat een aantal sprekers, standhouders en artiesten hun bijdrage hebben teruggetrokken uit vrees voor besmetting. We verwachten komend jaar dat dit ook een effect op de programmering zal blijven hebben, omdat het moeilijker zal zijn om extern aanbod te betrekken.

Museum door de Stad

Museum door de Stad stond in het teken van de viering van 100 jaar Groot Eindhoven. Daartoe is een rondreizend pop-up museum ontwikkeld met als centerpiece de Toren van Eindhoven, ontworpen door Bygg architecture & design. Doel was om met bewoners op zoek te gaan naar de identiteit van de verschillende stadsdelen en inzichtelijk te maken hoe deze zich de afgelopen 100 jaar hebben ontwikkeld. De Toren van Eindhoven stond vanaf medio juli elke twee weken in een ander stadsdeel. De toren was gemaakt als een hedendaagse versie van een kerktoren als middelpunt van een dorp, en de spiegels op de toren boden een blik op het huidige stadsdeel. In de toren waren interactieve installaties over Groot-Eindhoven te zien en zijn (subjectieve) data opgehaald per stadsdeel door m.b.v. de installaties en publieksbegeleiders bezoekers te bevragen.

Vanwege corona hebben we om financiële en veiligheidsredenen het programma aangepast door de aanwezigheid in ieder stadsdeel tot 2 weken te beperken. Daarnaast is ook het aantal deelnemers per keer beperkt om veilig bezoek mogelijk te maken. Desondanks bezochten gemiddeld 100 bezoekers per dag de Toren van Eindhoven op de dagen dat deze geopend was. Museum door de Stad heeft de volgende plekken in Eindhoven aangedaan: Winkelcentrum Woensel, Gerardusplein (Stratum), Trudoplein (Strijp), Speeltuinen Boschakkers (Tongelre), Franz Leharplein (Gestel) en het Stadhuisplein (Centrum). Naast aanwezigheid met de Toren van Eindhoven, hebben we twee installaties ieder een week lang bij het Novalis College en Sint-Joriscollege geplaatst. In totaal kwamen er 15 klassen langs met 25 tot 30 leerlingen per klas. Ook heeft het levensgrote memory-spel van ontwerper Ivo Hulskamp met afbeeldingen van objecten uit de collectie van Eindhoven Museum een maand in de Heuvelgalerie en in de Albert Heijn XL gestaan. Daarmee werden 1.120 Eindhovenaren bereikt. In totaal werden met Museum door de Stad 5.118 bezoeken gerealiseerd.

Voor de totstandkoming van de Museum door de Stad editie van 2020 is samengewerkt met diverse partijen, waaronder Bibliotheek Eindhoven voor de activiteiten GroenKids en Alle Vrouwen in Eindhoven en met Meneer Rick om activiteiten voor scholieren uit kwetsbare wijken te organiseren in Tongelre.

Doordat in november de coronamaatregelen strenger werden, hebben we het Eindhoven Panorama, het sluitstuk van Museum door de Stad, moeten annuleren. We opteren om het panorama in juni 2021 alsnog op een prominente plek in het centrum te kunnen plaatsen en zo Museum door de Stad met een grootst gebaar af te sluiten.

Foto: Barbara Medo

Online activiteiten

EM is al geruime tijd bijzonder actief op social media en vanuit die ervaring, hebben we dit jaar aanvullend online aanbod ontwikkeld om tijdens de fysieke sluiting van het museum de verbinding met het publiek te behouden. Daartoe hebben we de volgende activiteiten ondernomen:

- Diverse 'Do it yourself' activiteiten via Facebook gericht op historische ambachten en archeologie die vanuit huis ondernomen konden worden, zoals bijvoorbeeld zelf brood bakken, Romeinse kruidenolie maken of een jagers-verzamelaarhut bouwen;
- Een digitale kleurplaat via de website voor de jongste doelgroep;
- Voor Museum door de Stad is de fysieke installatie 'The Maze' oftewel de dilemma machine online game nagebouwd. Bezoekers konden via diverse dilemma's die ze voorgelegd kregen de geschiedenis van Eindhoven ontdekken en hun uitkomsten vergelijken met andere deelnemers.
- In het kader van het online Eindhoven Festival dat de Eindhovense culturele instellingen in de kerstvakantie 2020-2021 hebben georganiseerd, heeft EM voor het preHistorisch Dorp een online escaperoom ontwikkeld. Deze activiteit werd gratis aangeboden en was als meest bezochte onderdeel van het online festival een succes.

Foto: Davey Anthony

Educatie

De pandemie heeft gezorgd voor een stevige reductie van het aantal schoolbezoeken. Na de zomer vonden de eerste schoolkampen pas plaats. We hebben er daarbij voor gezorgd dat het mogelijk was meer afstand te houden, door begeleiders in tenten te laten overnachten indien ze dat wilden. Schoonmaakmiddelen, handgel en extra schoonmaakbeurten zijn gefaciliteerd om het besmettingsgevaar te reduceren. De groepen waren gelukkig onverminderd enthousiast, hoewel de logistiek om naar ons toe te komen onder deze omstandigheden een bijzondere uitdaging bleek te vormen. Om die reden is in het najaar van 2020 een project gestart om programma's te ontwikkelen die we op scholen kunnen aanbieden.

De onzekerheid over wanneer maatregelen afnamen en hoe scholen hiermee omgaan, heeft er toe geleid dat veel energie en capaciteit gestoken is in het contact onderhouden met scholen. Hierdoor hebben fundamentele ontwikkelingen ten aanzien van het educatieve aanbod stil gestaan. In het eerste half jaar van 2021 zal daarom ingezet worden op twee educatie innovatieprojecten om deze stagnatie in te lopen. Het betreft de afronding van een educatief programma prehistorie voor op schoollocaties en een online educatieprogramma met live stream. Beide programma's zullen vanaf schooljaar 2021-2022 afgenomen kunnen worden.

Foto: Davey Anthony

Collectiebeheer en onderzoek

Om meer grip te krijgen op de collectie is adviesbureau RaadSaam ingeschakeld om een collectiewaardering te maken. Doel is deze als basis te kunnen gebruiken voor een nieuw collectieplan in 2021. Daarnaast is opdracht gegeven aan de voormalig directeur van MKE om een collectiebiografie te schrijven. Met deze twee stappen borgt EM dat de inhoudelijke waarde van de collectie beter omschreven wordt, zodat in de toekomst gefundeerde afwegingen kunnen worden gemaakt ten aanzien van beheer, behoud, ontzamelen en verzamelen.

Marketing

De eerder ingezette verschuiving in de marketing naar online is dit jaar verder voortgezet. Juist vanwege de coronamaatregelen was vindbaarheid en dienstverlening online belangrijker dan ooit. Daartoe is een nieuwe website gelanceerd en is de online kaartverkoop via de website geprofessionaliseerd. Tevens zijn meer bezoekersdata verzameld, omdat online kaartverkoop de mogelijkheid bood om digitale enquêtes te

Foto: Davey Anthony

versturen na bezoek. De respons hierop was vele malen hoger dan voorheen, hetgeen de betrouwbaarheid van de data vergroot. In de marketing is hiervan gebruikgemaakt door via social media met relevantere content doelgroepen gericht te benaderen en aan het museum te binden. Omdat kaartverkoop vanwege coronamaatregelen uitsluitend online mogelijk was, is dit jaar een grote stap gemaakt in het verhogen van de conversie op de website. Voor komende jaren blijven we hierop inzetten en verbreden richting andere producten, zoals educatieve programma's en zakelijke en particuliere arrangementen.

Ook mocht EM zich in 2020 regelmatig verheugen op aandacht van de pers. Het aantal artikelen en uitzendingen in de media is ongeveer gelijk gebleven aan 2019. Gezien de beperkte openingsduur en afschaffing van evenementen is dit een mooie prestatie. De meeste uitingen zijn in de lokale media (Studio 040, Eindhovens Dagblad, Omroep Brabant), met een paar uitschieters naar de landelijke nieuwssites (Trouw, Telegraaf, nu.nl).

Organisatie & Bedrijfsvoering

Onze organisatie is compact en flexibel. Het team bestaat uit 11 vaste krachten en een viertal freelancers voor Museum door de Stad. Ieder openingsseizoen komen daar nog zo'n 25-30 parttime krachten bij. In 2020 is de structuur- en cultuurverandering in de organisatie verder doorgezet door doelen en resultaten op organisatie- en medewerkersniveau opnieuw scherp te stellen. Hiermee is een cultuurveranderingstraject ingezet om resultaatgericht te werken en onderlinge samenwerking tussen medewerkers vanuit gezamenlijke doelen te versterken.

Er is tegelijkertijd toegewerkt naar een nieuwe organisatiestructuur, die per 2021 geïmplementeerd is. Belangrijkste verandering daarin betreft het hoger management. De directeur is directeur-bestuurder geworden en richt zich op het uitbreidingsplan VONK* en algemeen beleid en financiën, terwijl het hoofd presentatie & educatie vanuit haar nieuwe functie als hoofd preHistorisch Dorp verantwoordelijk is geworden voor dit onderdeel van het museum. Parallel aan deze organisatieaanpassing is de functie van floormanager verzwakt en is per 1 maart 2021 hiervoor een nieuwe medewerker aangetrokken. Daardoor wordt het hoofd preHistorisch Dorp ontlast op allerlei operationele en dagelijkse zaken. Door deze verschuiving ontstaat er in het hoger management meer capaciteit voor de planontwikkeling voor VONK* en vernieuwing van publiek- en educatieprogramma's in het preHistorisch Dorp. Tevens wordt de professionalisering van processen en werkafspraken met de komst van de floormanager op operationeel niveau steviger verankerd.

Op operationeel vlak zijn de volgende stappen gezet om de bedrijfsvoering verder te professionaliseren:

- Implementatie nieuw boekingssysteem iMuseum;
- Implementatie online personeelssysteem voor salarisadministratie;
- Oplevering nieuwe website met verbeterde online e-ticketing, waaronder betaalmogelijkheden buitenlandse toeristen;
- Sluiten van een nieuwe exploitatieovereenkomst voor de museumhoreca met een nieuwe horecapartij Bij Puur.

Diversiteit en inclusie

Om diversiteit en inclusie meer te verankeren in de organisatie, hebben we de volgende acties ondernomen:

- Formuleren doelen en resultaten m.b.t. diversiteit en inclusie voor de komende cultuurperiode 2021-2024;
- Het gesprek over diversiteit en inclusie op regelmatige basis gevoerd met medewerkers;
- Inwinnen van extern advies om werving – en selectiebeleid inclusiever te maken en dit toe te passen bij werving van de nieuwe floormanager;
- In het vijfkoppig museumbestuur de genderbalans evenwichtig gemaakt met de toetreding van Ingrid Niessing als penningmeester, waardoor nu drie vrouwen en twee mannen onderdeel uitmaken van het bestuur (vanaf 1 januari 2021 raad van toezicht);
- De leeftijdsbalans in het museumbestuur bewaakt door per 1 januari 2020 Koen Sanders als jongste lid toe te laten treden in de rol van vice-voorzitter;
- De genderbalans in het management van EM in evenwicht gebracht doordat Yvonne Lammers-Keijsers per 1 januari 2021 de functie van hoofd preHistorisch Dorp bekleedt. Samen met de directeur-bestuurder Ward Rennen, vormt zij het management van EM.

Financieel beleid

In 2020 heeft EM zonder bijtelling van diverse noodsteunregelingen een positief exploitatieresultaat gerealiseerd van € 24.031 voor dotering aan de coronavoorziening. Bijtelling van alle noodsteunmaatregelen (NOW 1, NOW 2, TVL en compensatieregeling Mondriaan Fonds en noodsteun van de gemeente Eindhoven) resulteert in € 302.586 voor dotering aan de coronavoorziening. EM heeft geen langlopende schulden. Het bestuur en raad van toezicht streven ernaar het eigen vermogen te laten groeien naar tenminste 25% van de reguliere exploitatiekosten om onvoorziene en oncontroleerbare tegenvallers te kunnen opvangen.

Gezien de impact van de coronacrisis en de financiële risico's die hieruit voortkomen, heeft de raad van toezicht ingestemd om van dit staande beleid af te wijken en een coronavoorziening te treffen. Hierdoor hoeft het weerstandsvermogen zo mogelijk niet te worden aangesproken in 2021 en daaropvolgende jaren, waardoor EM ook na de coronacrisis nog over voldoende weerstandsvermogen beschikt om financiële risico's het hoofd te bieden. Om die reden is ervoor gekozen om dit jaar geen middelen aan het aankoopfonds toe te voegen. Er zijn geen grote aankopen voorzien op dit moment en de prioriteit ligt op het veiligstellen van de bedrijfscontinuïteit in deze coronacrisis.

Na boekjaar 2020 stopt de jaarlijkse dotering aan de voorziening groot onderhoud, omdat de geplande museum uitbreiding in combinatie met de hoogte van de huidige voorziening groot onderhoud ruimschoots voorziet in de groot onderhoudskosten voor de periode 2021-2024. Vanaf de nieuwe exploitatie van VONK* in 2025 zal opnieuw bekeken worden in hoeverre groot onderhoudskosten via de exploitatie lopen en in hoeverre er een voorziening getroffen dient te worden voor toekomstige majeure onderhoudskosten.

Foto: Barbara Medo

Continuïteit

De Algemene Reserve is positief en de liquiditeitspositie van EM is sterk. Met het oog op de voortdurende coronacrisis is een coronavoorziening ter hoogte van € 242.586 getroffen om verwachte financiële verliezen op te vangen. Het resultaat na dotatie valt samen met de € 60.000 noodsteunsubsidie vanuit Stichting Cultuur Eindhoven (SCE, die conform de subsidiebeschikking zal worden toegevoegd aan het bestemmingsfonds dat EM heeft bij SCE). De coronavoorziening in combinatie met het bestemmingsfonds bij SCE zijn samen van een dusdanige grootte, dat de kans dat de Algemene Reserve aangesproken dient te worden, klein is. Hierdoor behoudt EM ook weerstandsvermogen voor de langere termijn en wordt continuïteit geborgd.

Het treffen van een coronavoorziening in combinatie met een aantal voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk, omdat de voortdurende coronacrisis ook in 2021 leidt tot een begroot inkomstenverlies van ten minste € 51.003. Het bestuur heeft de begroting 2021 van een drietal coronascenario's voorzien, die variëren van minimale impact tot forse bezuinigen om eventueel verdere inkomstenverliezen op te vangen. De verschillende scenario's wijzen uit dat EM voldoende liquiditeit behoudt om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen blijven borgen. Wel zal, afhankelijk van welk scenario zich voordoet, de coronavoorziening en het bestemmingsfonds bij SCE aangesproken moeten worden.

Omdat de vooruitzichten op het versoepelen van de coronamaatregelen en daarmee ook inkomstenverloop onzeker zijn, is bijsturen op risico's aan de kostenzijde op dit moment de meest effectieve manier om de bedrijfscontinuïteit te borgen. Hiertoe worden de volgende maatregelen genomen:

- Striktere monitoring en bijsturing van uitgaven.
- Seizoenkrachten worden aangesteld met een opschortende voorwaarde in hun arbeidsovereenkomst, waardoor zij pas in dienst treden als het museum weer open mag. Hiermee wordt ondervangen dat EM arbeidsuren inkoop die niet ingezet kunnen worden.
- Educatieve boekingen van scholen worden zoveel mogelijk omgeboekt, waardoor inkomsten in de toekomst zoveel mogelijk worden veiliggesteld en druk op de liquiditeit als gevolg van restituties wordt beperkt.

Naast bijsturing op kosten, zal NOW 3 worden aangevraagd om de personeelskosten gedeeltelijk te compenseren, indien EM daarvoor in aanmerking komt.

Prestatie Overzicht

Voor onze structurele subsidie van Cultuur Eindhoven hebben we prestatieafspraken gemaakt. Als gevolg van de coronacrisis hebben we dit jaar niet de prestaties kunnen realiseren die we voor ogen hadden. Wij zijn blij met het begrip en de coulance die zowel het college van B & W als Stichting Cultuur Eindhoven tonen voor deze uitzonderlijke situatie. Tegelijkertijd zijn we trots op de resultaten die we dit jaar, ondanks en soms zelfs dankzij corona, wel hebben kunnen behalen. We hebben na heropening het publiek goed kunnen ontvangen, scholen bereikt en ook Eindhovenaren in hun wijk. Het museum is zichtbaar en relevant gebleven, ook al was de mogelijkheid tot fysiek bezoek beperkt. Daarbij hebben we kans gezien om ook nieuwe activiteiten online te ontwikkelen, zoals de game voor Museum door de Stad en de online escape room van het preHistorisch Dorp voor het Eindhoven Festival.

Foto: Barbara Medo

Prestatie Overzicht 2020

Voor musea

Naam instelling **Eindhoven Museum**

	Subsidieverlening 2020		Offline Resultaat 2020		Online Resultaat 2020	
	Aanbod	Bereik	Aanbod	Bereik	Aanbod	Bereik
Activiteiten en Bezoeken aan tentoonstellingen totaal	386	48.779	213	40.866	23	18.822
Reguliere bezoeken	n.v.t.	1.200	n.v.t.		n.v.t.	
- Specificatie bezoeken PO	n.v.t.	150	n.v.t.		n.v.t.	
- Specificatie bezoeken VO	n.v.t.	100	n.v.t.		n.v.t.	
- Specificatie bezoeken MBO/HO	n.v.t.	50	n.v.t.		n.v.t.	
Totaal tijdelijke tentoonstellingen	3	1.500	12	5.118		
Totaal overige activiteiten	383	47.279	201	35.748	0	0
Schoolgebonden activiteiten	361	13.586	168	4.822	0	0
- Specificatie PO			157	4.455		
- Specificatie VO			11	367		
- Specificatie MBO/HO						
Openbare activiteiten	44	33.693	33	30.926		
Verhuringen / niet-culturele activiteiten	26	n.v.t.	92	933		
Gratis Bezoeken	2.459		3.517		18.051	
Betaalde Bezoeken	44.820		32.231		0	
Bezoeken website totaal	n.v.t.		125.931		125.931	
Talentontwikkeling <6 maanden			0		0	
Talentontwikkeling >6 maanden	1 per 2 jaar		1		1	
Totaal fte	15		13			
Aantal vrijwilligers	n.v.t.		145			

Toelichting bij presentatie overzicht

De online activiteiten bestaan uit: 20 'do it yourself' activiteiten via Facebook met een bereik van 15.000. De online escaperoom die onderdeel uitmaakte van het Eindhoven Festival bereikte 648 deelnemers en was hiermee het best bezochte onderdeel van het online festival. De escape room werd 2418 keer op de website van het festival bekeken (We hebben alleen het daadwerkelijke aantal 648 deelnemers meegeteld). De online kleurplaat is 2403 keer bekeken op de website van het preHistorisch Dorp. Tenslotte is voor Museum door de Stad een online game op de website geplaatst die in totaal 771 keer werd gespeeld. Op het gebied van talentontwikkeling hebben we Tomas Gecevičius als industrial designer gevraagd om de online game voor Museum door de Stad te ontwikkelen. Social designer Lian Kroes heeft verhalen en data verzameld tijdens de aanwezigheid van Museum door de Stad in de stadsdelen. Quotes en data uit haar werk worden verwerkt in het Eindhoven Panorama dat in 2021 te zien zal zijn.

Governance

EM is een stichting met een ANBI-status. Per 1 januari 2021 hanteert EM een raad van toezicht-bestuurder model. Het bestuur is éénkoppig en bestaat uit directeur-bestuurder Ward Rennen. Het bestuur en de raad van toezicht hanteren de Governance Code Cultuur en onderschrijven de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code. De raad van toezicht komt driemaandelijks formeel bijeen. In 2020 is vanwege de coronacrisis het bestuur, thans raad van toezicht, vaker bij elkaar gekomen, namelijk acht keer. De verantwoordelijkheden van de raad van toezicht en de bestuurder zijn statutair vastgelegd. In 2020 is een drietal commissies ingesteld om het toezicht professioneler invulling te geven: auditcommissie, remuneratiecommissie en een commissie VONK*. De laatste commissie is voor de ontwikkeling van de beoogde museumuitbreiding in het leven geroepen.

Omdat in 2020 het bestuur-directiemodel nog van toepassing was, wordt dit in het jaarverslag ook als zodanig beschreven. Het bestuur acteert op afstand, waarbij de directeur geen lid is van het bestuur, maar wel een volmacht heeft voor de dagelijkse bedrijfsvoering, financiën, de voorbereiding en uitvoering van de strategie, waaronder het artistieke en zakelijke beleid en het onderhouden van externe relaties. De directeur voorziet het bestuur proactief van beleidsvoorstellen. Besluitvorming daarover ligt bij het bestuur. De directeur legt vanuit die taakverdeling direct verantwoording af aan het bestuur en wordt jaarlijks in een functioneringsgesprek met de remuneratiecommissie beoordeeld. Met de accountant is een protocol opgesteld voor het aangaan van financiële verplichtingen, waarbij het vier ogen principe wordt toegepast in het betalingsverkeer. Bij de controle op de jaarrekening vindt overleg plaats tussen de penningmeester van het bestuur en de accountant.

Bestuursleden ontvingen in de oude situatie geen vergoeding, maar met de instelling van een raad van toezicht per 1 januari 2021, heeft de raad van toezicht een vergoeding voor haar leden vastgesteld. Die bedraagt jaarlijks € 1200 voor raad van toezichtleden m.u.v. de voorzitter, waarvoor een jaarlijkse vergoeding van € 1800 is vastgesteld. Bestuursleden hebben geen nevenfuncties die tot (de schijn van) belangenverstremgeling leiden. In het bestuur en de directie hadden in 2020 de volgende personen zitting, waarbij aangemerkt dient te worden dat wegens het onverwacht overlijden van bestuursvoorzitter Bart de Boer op 28 augustus 2020, per 1 oktober 2020 Rob van't Hullenaar is aangetreden als bestuursvoorzitter. In de tussenperiode heeft Koen Sanders het voorzitterschap waargenomen. Alle zittende bestuursleden zijn per 1 januari 2021 toegetreden tot de raad van toezicht en de directeur is door de raad van toezicht benoemt tot directeur-bestuurder. De bezoldiging van de directeur, thans directeur-bestuurder valt binnen de WNT normen.

NAAM	BESTUURSFUNCTIE	LEEFTIJD	PROFESSIE	NEVENFUNCTIES	TERMIJN
------	-----------------	----------	-----------	---------------	---------

Bestuurssamenstelling 2020

Rob van 't Hullenaar, vanaf oktober 2020	Voorzitter, voorzitter renumeratiecommissie, lid commissie VONK*	71	Bestuurder, toezichthouder, adviseur	Voorzitter Raad van Toezicht Adelante Zorggroep Vice Voorzitter raad van Commissarissen Nemo Healthcare B.V. Partner Meduon Holding B.V.	1e
Bart de Boer, tot augustus 2020	Voorzitter, voorzitter remuneratiecommissie	69	Consultant	Voorzitter Raad van Toezicht, Eindhoven Marketing Voorzitter Raad van Toezicht Visit Brabant Voorzitter Raad van Commissarissen Bonaire International Airport Vice voorzitter Van Gogh Sites Foundation Vice voorzitter Van Gogh National Park Voorzitter Leisure Ontwikkel Fonds Raad van Advies Adelear n.v.	1e
Merel Franke	Secretaris, lid remuneratiecommissie	40	Advocaat	geen	2e
Ingrid Niessing	Penningmeester, voorzitter auditcommissie	51	Algemeen directeur ARN Holding B.V.	Algemeen directeur SRN	1e
Karin Mastenbroek	Bestuurslid, lid auditcommissie	48	Consultant	Bestuurslid Rehdo (tot september 2020)	1e
Koen Sanders	Vice-voorzitter, lid VONK* commissie en remuneratiecommissie bij vervanging voorzitter	38	Directeur Commercie, Creatie en Ontwikkeling Efteling BV	Bestuurslid Stichting House of Leisure Brabant Bestuurslid Stichting EFN Eindhoven	1e

Verlag activiteiten Bestuur

Het bestuur heeft naast de reguliere taken, zoals het goedkeuren van het jaarplan, de begroting en jaarrekening de volgende activiteiten ondernomen:

Strategie en beleid

- Goedkeuren van activiteitenplan 2021-2024
- Goedkeuren van meerjarenbegroting 2021-2024

Risicobeheersing

- Instellen van een auditcommissie.
- Auditcommissie heeft een gesprek gevoerd met de accountant n.a.v. diens managementletter.
- Auditcommissie heeft vijf keer met de directeur en boekhouder vergaderd over de voortgang implementatie diverse protocollen en processen in het kader van compliance n.a.v. managementletter van de accountant.

Governance

- Werven en aanstellen van drie nieuwe bestuursleden per 1 januari 2020, namelijk Bart de Boer als voorzitter, Koen Sanders als vice-voorzitter en Ingrid Niessing als penningmeester. Op dezelfde datum zijn voorzitter Hans Moors, penningmeester Robert van Vugt, algemeen bestuursleden Jean-Bernard Martens en Nol van Beurden uitgetreden als bestuursleden.
- Werven van een nieuwe voorzitter i.v.m. plotseling overlijden zittende voorzitter.
- Doorvoeren statutenwijziging en opstellen reglementen voor de raad van toezicht en directeur-bestuurder.
- Vastellen van een functieprofiel voor de directeur-bestuurder.
- Eenmaal houden van een personeelsvergadering.

eindhoven
museum

eindhoven
museum

GESTEL IS...

Mijn thuis

Foto: Barbara Medo

Vooruitblik op 2021 en verder

In 2021 vangen we een nieuwe cultuurperiode aan en sorteren we voor op de realisatie van VONK*. 2021 vormt daarin een cruciaal jaar, omdat dan de definitieve beslissing genomen wordt vanuit het Regio Fonds over de bijdrage aan VONK*. Die bijdrage van € 6,73 miljoen is noodzakelijk om VONK* te kunnen realiseren. We werken daarom onverminderd voort aan het verder verzekeren van bestuurlijke steun voor ons uitbreidingsplan. Ook zetten we in op het vergroten van de financiële basis door sponsoring vanuit het regionale bedrijfsleven. Voor de ruimtelijke uitwerking van ons plan werken we toe naar een voorlopig ontwerp en start proces bestemmingsplanwijziging.

In het meerjarenbeleidsplan is daarom rekening gehouden met enerzijds voorbereiding op opschaling en anderzijds het gegeven dat de huidige museumopzet de komende jaren nog de basis zal blijven. Om die reden zijn doelen 2021-2024 pragmatisch opgesteld, waarbij we stapsgewijs toewerken naar de uitbreiding op programmatisch, organisatorisch en financieel vlak. Corona noopt ons er toe om de huidige educatieve programma's deels te herzien en aanvullend aanbod voor op scholen te ontwikkelen. Hierdoor vergroten we de mogelijkheden om scholen aan ons te blijven binden, ongeacht of er beperkende coronamaatregelen zijn ten aanzien van openstelling van het museum.

Museum door de Stad is in de huidige opzet i.v.m. met corona verlengd tot juni 2021. Voor de komende cultuurperiode willen we Museum door de Stad 2.0 verder ontwikkelen, waarbij we voortbouwen op de huidige succesfactoren en meer verbinding aanbrengen met de activiteiten van het preHistorisch Dorp. Ons doel is om Museum door de Stad 2.0 als een inhoudelijk activatieprogramma uit te rollen en inwoners actief te betrekken bij het transformatieproces van EM naar VONK* en de geschiedenis en het erfgoed van de stad en regio Eindhoven.

Verkorte jaarrekening 2020

Balans per 31 december 2020

	31-12-2020	31-12-2019
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	141.798	151.549
Vlottende activa		
Voorraden	7.463	8.227
Vorderingen	293.711	112.683
Liquide middelen	673.428	372.745
Totaal activa	1.116.400	645.204
Passiva		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	75.208	75.208
Bestemmingsfonds Cultuur Eindhoven	122.466	62.466
Aankoopfonds	44.436	44.436
Voorzieningen	470.897	217.887
Kortlopende schulden	403.393	245.207
Totaal passiva	1.116.400	645.204

Staat van baten en lasten 2020 (2019)

	2020	2019
Baten		
Opbrengsten activiteiten museum	354.086	687.155
Projectsubsidies en sponsoring	281.491	245.614
	<hr/>	<hr/>
Opbrengsten museum	635.577	932.769
Subsidies	769.153	754.071
	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	1.404.730	1.686.840
Totaal lasten		
Salarissen en sociale lasten	614.324	665.664
Overige personeelskosten	79.256	113.652
Bestuurlijke kosten	1.300	1.196
Backoffice	54.690	49.921
Kosten automatisering	38.223	40.089
Facilitaire dienst	56.295	60.881
Huisvestingskosten	43.051	42.346
Promotie	70.380	102.946
Collectie	16.084	95.780
Programma's	63.388	78.419
Frontoffice	29.338	147.733
Projecten	281.408	243.342
Afschrijvingen	37.410	34.226
Overige lasten	238.138	1.226
	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	1.623.285	1.677.421
Exploitatiesaldo voor overheidsregelingen	-218.555	9.419
Steunmaatregelen overheid Corona	278.555	0
	<hr/>	<hr/>
Exploitatiesaldo na overheidsregelingen	60.000	9.419
 Het resultaat ad € 60.000 over 2020 is als volgt bestemd:		
Toegevoegd aan algemene reserve	0	
Toegevoegd aan aankoopfonds	0	
Toegevoegd aan bestemmingsfonds Cultuur Eindhoven	60.000	
	<hr/>	
	60.000	

